

ENTREVISTA A RICARDO LAGOS, enviat especial de l'ONU per al canvi climàtic

"Els EUA han vist que sols no poden resoldre temes globals"

AGUSTÍ SALA

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 1.06.09

És optimista sobre el canvi d'orientació de la política dels EUA en matèria mediambiental. L'enviat especial de l'ONU per al canvi climàtic i expresident de Xile, Ricardo Lagos, que va participar en la Carbon Expo a la Fira de Barcelona, està convençut que això farà que les economies emergents avancin en la lluita contra la contaminació. I tot plegat malgrat la debacle financera.

--¿Com afecta la crisi en la lluita contra el canvi climàtic?

--Al principi em semblava molt dolenta, però ara en tinc dubtes. Amb la crisi hem perdut el respecte per a les grans xifres. Ara es parla de bilions amb una gran facilitat. I això fa que els fons implicats en medi ambient i en la lluita contra el canvi climàtic --es diu que es necessitaran 220.000 milions de dòlars cap al 2020-- es vegin manejables. A més, per exemple, els EUA tenen un pla d'estímul pròxim al bilió de dòlars, dels quals uns 160.000 milions estarien destinats a energies renovables. A més, un cop passada la crisi el tema subsistirà. D'una manera o una altra és una redefinició del tipus de desenvolupament que es tindrà.

--¿Però no podria passar que tot s'oblidés un cop passada la crisi?

--Podria passar. Però, als EUA, la mitjana d'emissió és de 22 tones per persona i a Califòrnia és de 10. I això és així perquè les mesures que es van prendre per la crisi del 73 es mantenen. En conseqüència, quan això es pren seriosament, es pot fer de manera sostinguda.

--¿Què ha canviat en el paper que fan els EUA?

--La visió de com operen al món. Han vist que sols no poden resoldre un conjunt de temes globals. I el més important és l'escalfament global. Però tampoc ho pot fer la resta del món sense els EUA. Això obliga a un diàleg diferent. Aquesta manera d'acostar-se als problemes és un element molt important per al futur.

--¿I quins indicis ho sustenten?

--Primer: enmig de la crisi va ser ni més ni menys que Bush el qui va convocar el G-20. I crec que el G-20 és aquí per quedar-se. Ara és evident que per als temes importants ja no es pot oblidar la Xina o l'Índia i d'altres països. És un canvi profund sense marxa enrere. Hi ha una percepció que un món més multilateral requereix institucions multilaterals.

--¿I pel que fa a l'escalfament?

--El compromís d'Obama. No fa gaire érem a anys llum del fet que al Congrés dels EUA s'hi discutís reduir emissions un 17% el 2020 respecte al 2005 --el projecte que va aprovar la Cambra de Representants--. Diuen els experts que aquest percentatge equival al nivell d'emissions del 1990. Crec que es presenta un tipus de negociació diferent quan un actor de tant de pes com els EUA diu que està disposat a avançar, però tenint en compte que s'acaba de sumar a la carrera.

--¿Veurem aviat un mercat d'emissions obligatori als EUA com l'uropeu?

-- Sí. I l'important és que decideixin posar un límit, encara que no sigui tan ambiciós com la resta voldria.

--Per a països en vies de desenvolupament, no compromesos en la reducció, va proposar la fórmula de geometria variable. ¿Què vol dir?

--Aquests països no volen que se'ls elimini l'excepció a l'obligatorietat de reduir emissions, però són conscients que no poden quedar indiferents davant de l'avanç dels EUA. S'adonen que si són els EUA, més Europa, més el Japó, més el Canadà... Hi ha un món desenvolupat que es pren seriosament aquesta qüestió, i que en el futur prendrà mesures sobre aquells productes que vénen de països que no s'ho han pres seriosament.

--¿Mesures, de quina mena?

--L'economia hi pot intervenir. Per exemple, un país és un gran consumidor mundial de coure, però de cara als usuaris finals pot decidir diferenciar el seu producte com el que produeix menys emissions. I això requeriria posar un determinat segell a una matèria primera que, inicialment, era indiferenciada. Això és una cosa dins de l'àmbit del sector privat. És com qui vol competir amb aliments orgànics, que són més cars per aquesta distinció. Estem en el paradigma verd, al qual ens hem d'acostumar.

--¿Quin efecte pot produir?

--Quan això és així, el món en vies de desenvolupament s'adona que li poden imposar gravàmens a les exportacions. En aquest context penso que hi haurà un avanç més significatiu per part dels països en vies de

desenvolupament. Cada país farà la seva aportació, l'un via disminuir la desforestació, l'altre per una altra via. La cosa canvia tant que fins i tot un negociador important em va dir fa poc: "Miri, si això ho firma el senyor Obama, ja en tinc prou".

--¿I tot això ho hem de resoldre a la cimera de Copenhaguen del desembre?

--No m'estranyaria que quedi molta lletra menuda per resoldre després, però certes directrius bàsiques sortiran d'allà.

--¿Hem avançat de manera substancial en la lluita contra el canvi climàtic?

--No, però sí que hem avançat en el fet que no és possible fracassar a la cimera i en el fet que un actor tan important com els EUA ara està jugant de debò i en el fet que avui ja ningú discuteix --cap veu seriosa-- l'antiga controvèrsia científica sobre si el canvi climàtic és conseqüència de la mà de l'home.

--¿Funcionen els mecanismes de desenvolupament net (MDN) per als països en vies de desenvolupament?

--El problema és que ara el gruix dels recursos tendeixen a concentrar-se en països grans, com la Xina. I això deixa al marge els petits. S'ha de buscar la manera de crear paquets i vendre'ls, però com s'ha comprovat, s'ha d'anar amb compte amb el fet de tenir massa imaginació financera.